

Mama Vita

Autisme netwerk voor moeders

Reactie op internetconsultatie Wet van school naar duurzaam werk

Stichting Mama Vita

[internetconsultatie Wet van school naar duurzaam werk](#)

Het is van groot belang dat de kansengelijkheid vergroot wordt voor jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt. Waarbij we willen benadrukken dat het net zo belangrijk is te zorgen voor *begeleiding bij het behouden van werk* als te zorgen voor *ondersteuning bij de overgang van school naar werk*. Deze jongeren hebben structureel minder kansen op de arbeidsmarkt, kampen vaker met financiële problemen, en werken loont voor hen lang niet altijd. Te vaak horen we dat jongeren na een korte periode actief zijn in veelal verschillende banen uiteindelijk teleurgesteld, gedesilluseerd en gedemotiveerd zonder werk thuis zitten. Tijdig in deze jongeren investeren verdient zich uiteindelijk terug.

Dit wetsvoorstel behoeft wat ons betreft nog wat aanscherpingen.

Vroegtijdige ondersteuning van zowel werkgever als jongere

Vroegtijdige ondersteuning van zowel werkgever als de jongeren kan uitval vaak voorkomen. Ook (stage)discriminatie op de arbeidsmarkt komt regelmatig voor zorgt voor negatieve ervaringen met werk met grote impact. In de keten hebben werkgevers de verantwoordelijkheid om met een open blik kennis te maken met jongeren met een beperking of ondersteuningsvraag en hen een eerlijke kans te geven. En daar ook bij ondersteunt te worden. *Er moet een veilige, liefst bekende plek zijn waar deze jongeren terecht kunnen met hun zorgen en vragen.*

Meer focus op het behoud van werk

We vinden het dan ook goed dat de taken van onderwijsinstellingen en gemeenten (inclusief Doorstroompunt) om jongeren tot 27 jaar te begeleiden van school naar werk wettelijk beter op elkaar aan zullen gaan sluiten. En zo voorkomen dat jongeren uit beeld raken. Maar zien tegelijkertijd de noodzaak van meer focus op jongeren die een baan vinden waarbij het *risico zit in het behoud van werk*. Anders verschuif je het probleem.

Loopbaanbegeleiding naar werk

Positief zijn we erover dat loopbaanbegeleiding naar werk met dit wetsvoorstel een structurele en bekostigde taak wordt van Mbo-instellingen. Wel willen we opmerken dat té veel jongeren met een ondersteuningsvraag nu door een negatief bindend studieadvies vroegtijdig moeten stoppen met hun opleiding.

Ook nazorg en loopbaanbegeleiding voor jongeren Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs

Wij vinden het wél noodzakelijk dat de *wettelijke grondslag voor nazorg en loopbaanbegeleiding ook voor jongeren vanuit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs nu meteen wordt opgenomen in het wetsvoorstel. Inclusief financiering van de begeleiders* en niet alleen van regio coördinatoren. Het werk moet tenslotte ook uitgevoerd worden en niet alleen gecoördineerd. Ook de groep jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs heeft intensieve begeleiding, structuur en regelmatig ook zorg en hulpmiddelen nodig om in werkbare stappen aan het werk te komen en blijven.

Nog een in dit wetsvoorstel ‘vergeten groep’

Niet alleen vanuit het mbo, vso en praktijkonderwijs stromen jongeren met een ondersteuningsvraag of beperking uit richting werk. Denk hierbij ook aan de *groep die vanuit het reguliere voortgezet onderwijs, hbo of wo op zoek gaat naar werk al dan niet na vroegtijdige uitval op de opleiding*. Ook zij hebben vaak nazorg en levensbrede loopbaanbegeleiding nodig bij het vinden en behouden van werk. Zoals bijvoorbeeld het project Maatschappelijke businesscase / Levensbrede aanpak bij autisme VAB (Vanuit Autisme Bekeken).

Hoe weet een jongere bij wie hij terecht kan? Risico op doorverwijzen van het kastje naar de muur

Verplichte samenwerking tussen ketenpartners in het wetsvoorstel zou moeten zorgen voor een sluitende aanpak in ondersteuning en bij praktische hulp. Maar het blijft ingewikkeld voor een jongere om te weten waar en bij wie ze terecht kunnen voor welke hulp. En een drempel om daadwerkelijk stappen te nemen. Naast de eigen wettelijke taken moeten scholen en gemeenten per arbeidsmarktregio afspraken maken over de regionale samenwerking. Omdat de regio-indelingen voor onderwijs en arbeid niet overlappen is er *het risico van afschuiven en traag handelen met steeds nieuwe aanspreekpunten voor jongeren*. Een jongere haakt hierdoor gedemotiveerd af en verdwijnt alsnog uit beeld.

Vaste persoonlijke begeleiders die levensbrede ondersteuning bieden voor langere tijd

Vaste begeleiders vanuit school en persoonlijke begeleiders die levensbreed ondersteunen en langere periode kunnen begeleiden kunnen voor deze jongeren daadwerkelijk de sleutel zijn naar toekomst waarin zij kunnen bijdragen op de arbeidsmarkt. Zij hebben nu aantoonbaar minder kansen op de arbeidsmarkt, kampen vaker met financiële problemen, en werken loont voor hen lang niet altijd. Specifiek voor kwetsbare jongeren met een ondersteuningsvraag of beperking zou *een persoonlijk budget voor een (levensloop)begeleider voor al deze leefgebieden tegelijk daadwerkelijk het verschil kunnen maken*. Iemand die de jongere goed leert kennen en ondersteunt bij het maken van een toekomstplan op alle levensgebieden (school en werk, inkomen, wonen, support en welzijn) en de jongere helpt hiermee aan de slag te gaan in haalbare stappen. Een vaste persoon die een jongere altijd kan bellen, of die actief naar hen toekomt. En jongeren en ouders informeert over rechten, plichten en mogelijkheden en helpt dit passend en op maat in te zetten. Dit zal daadwerkelijk het risico op uitval verkleinen.

Pas het systeem aan zodat jongeren veilig kunnen leren door te ervaren

Er moet ruimte zijn voor jongeren om na het verlaten van het onderwijs veilig te kunnen leren door ervaren. En daarbij ook op hun bek mogen gaan, hulp krijgen bij het opruimen van de scherven, opgevangen worden en uit deze ervaring kunnen leren. Daar is nu te weinig ruimte voor. Op veel te jonge leeftijd moeten jongeren uit het VSO en praktijkonderwijs definitief kiezen tussen een uitstroom richting, een stabiele individuele uitkering (Wajong2015) of werk (beschut werk of banenafspraken). *Maakt de jongere toch niet de voor hem meest passende keuze dan is er veelal geen weg meer terug*. De cijfers zijn schokkend. Meer dan de helft van de jongeren die vanuit het voortgezet speciaal onderwijs uitstromen richting werk of een vervolgopleiding zit na vijf jaar thuis in de bijstand. Een

Wajong uitkering aanvragen is voor hen niet meer mogelijk. Terwijl een Wajong uitkering wel toegang biedt tot dagbesteding en inkomenszekerheid. Andersom is het heel lastig om vanuit een Wajong uitkering door te ontwikkelen naar betaald werk. Het kunnen switchen tussen een gewone baan, een baan via de banenafpraak, beschut werk, werkplekieren of een plek in de dagbesteding vergroot kansen voor jongeren. Ontwikkeling gaat met ups en downs en vallen en opstaan. Door wet- en regelgeving is dit nu vrijwel onmogelijk. Als het werken toch (tijdelijk) niet lukt moeten jongeren terug kunnen vallen op een Wajong uitkering. Dit biedt hen de veiligheid en zekerheid. Ook zijn er heel veel jongeren die door een ondersteuningsbehoefte alleen parttime kunnen werken. Wat zijn voorwaarden om ontwikkeling mogelijk te maken. *In het wetsvoorstel mist de link met het project Simpel Switchen in de Participatieketen.*

Zorg en hulpmiddelen ontbreken in het wetsvoorstel

De zorg maakt van dit wetsvoorstel geen vast onderdeel uit. *Voor jongeren met een ondersteuningsvraag zijn zorg en zorgvoorzieningen en soms ook hulpmiddelen nodig.* UWV is belangrijk voor hulpmiddelen op de werkvloer. Dit missen wij in het wetsvoorstel.

En pak (stage-)discriminatie op grond van ondersteuningsvraag op beperking aan.